

Izhaja trikrat na teden v šestih izdankih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti pošljemo ali v Gorici na dom pošljamo:

Vso leto 13 K 20 h ali gld. 1-60
pol leta 6 . 60 3-30
četrť leta 3 . 40 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravištvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravištvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

Oglaš in poslanica

se računijo po peti-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglaš je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katere izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 polter stane vsake 1. gld. 80 kr. — Oglaš v „Slov. knjižnici“ se računijo po 20 kr. peti-vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

Odprto pismo

g. Ivanu Berbuču, c. kr. profesorju in dež. poslancu v Gorici.

1. V seji deželnega zbora dne 20. t. m. očitam sem Vam v obraz, da lažete, ako trdite, da sem jaz kot deželni odbornik agitoval proti pobiranju užitnine v deželni upravi. Pozivljam vsakogar v naši kronovini, na kogar bi se bil v tej zadevi obrnil ali pismeno ali ustmeno, da me postavi na laž. Pozivljam i Vas na to. Dokler pa mi ne izkažete le enega slučaja, vzdržujem svoje očitaje pred deželnim zborom.

2. Poročevalec v zadevi pobiranja užitnine v lastni režiji od maja 1900. do decembra 1900. bil je dr. Pajer in ne jaz, kar morejo potrditi gg. dež. odborniki in uradniki. Jaz se kot deželni odbornik tega prašanja nisem taknil izven v sejah deželnega odbora. Ako me napadate kot poročevalec v tej zadevi, veljajo Vam besede, izrečene v deželnem zboru, da napadate alla don Quixote brez vsakega poviada mene.

3. Deželni odbor je meseca avgusta 1900. konstatiral, da ni podatkov, da bi se deželni odbor spuščal v podjetje pobiranja erarske in deželne užitnine, ter sklenil zadevo odložiti do bodočega zborovanja deželnega zbora.

4. Ko je vlada prevzela pobiranje užitnine na žganje, je deželni odbor enoglasno sklenil, da ne more biti več govora o deželni režiji ter sem sestavil spomlad 1901. tako poročilo na deželni zbor.

5. Ako sem v tem poročilu trdil, da finančni odsek, predlagaje maja meseca 1900., naj deželni odbor priredi potrebno, da se pobiranje užitnine prevzame v lastno režijo, ni dal niti podatkov, ki bi služili deželnemu odboru za podlago, trdil sem, žalibog, golo resnico, ker finančni odsek takrat ne le da ni dal, tudi ni imel nikakih stvarnih podatkov. Pozivljem Vas in gg. člane finančnega odseka, da navedete one podatke, katere ste podali do avgusta 1900. dež. odboru.

Deželnemu odboru do tega časa ni bilo na razpolaganje drugo gradivo nego ono iz deželnega arhiva. Tega gradiva pa izven mene do meseca avgusta 1900. nikdo ni upogledal in tudi Vi ne. Dokažejo to gg. dež. uradniki. Poleg tega gradiva preskrbel si je dež. odbor statistične podatke od kranjskega dež. odbora, ki pa so le kazali dohodek od žganjin na Kranjskem. Na podlagi obojih teh podatkov deželni odbor meseca avgusta 1900. ni mogel storiti nič drugega nego opustiti prevzetje pobiranja užitnine v lastni upravi. V tej seji dež. odbora se je izrečno konstatirala naravnost neverjetna okolščina: da dež. knjigovodstvo, torej edino po klicani veščaški organ v tej zadevi, ni podal ni meseca maja 1900. finančnemu odseku ni do meseca avgusta 1900. deželnemu odboru nikakega poročila in nikakoga mnenja.

7. Deželni glavar je v seji 17. t. m. trdil, da mu je deželni odbor dal polnomoč, ukreniti vse potrebno, da se izvede sklep deželnega zbora od 5. maja 1900. Ako je torej predlagal, da se odposljeta dež. uradnika gg. E. Kavčič in E. Klavžar, je storil to, ne da bi imel dovoljnih podatkov o stvari. Graje vreden je torej le on, ker je brez neobhodno potrebnih predstavljal predlagal, da se prične s pobiranjem pooblastil obrtnikov radi prevzetja erarske užitnine v deželno režijo.

8. Ako mi očitate, da sem jaz prizadel deželi 1,300.000 K škode, brbljate, kakor brezmiseln dete. Dobro veste, da je vlada dohodek na žganjini določila na podlagi dohodkov l. 1896., 1897., 1898., in 1899. Če bi tudi l. 1900. in 1901. izkazala več dohodkov na žganjini, radi tega vis. vlada ni premenila Vam na ljubo številke, katere je vzela za podlago za vse kronovine v Avstriji t. j. s koncem l. 1899. Vsak, kdor ima malo zdravega razuma in zna šteti do pet, pa Vam tudi odgovori: Ako deželnemu odboru ni na razpolaganje pobiranje erarske užitnine, in ako nima drugih lastnih dohodkov, nego užitnino piva, potem preti izguba tisočakov deželnemu zalogu. Ako ste mi torej očitati, da sem

jaz deželo škodoval za to ogromno svoto, ste postopali z zlobnim namenom, škoditi mi pred neukim občinstvom o priliki bližajočih se deželnozborskih volitev. Lažete, ako trdite, da sem jaz škodoval deželi pri vprašanju užitnine le za las.

Vsako stvar, ki se je godila v deželnem odboru, sem pripravljen podpričati, in pritrčiti mi morajo, ako pride do tega, pod prisego deželni odborniki in deželni uradniki, da je stvar taka, kakor jo trdim jaz.

9. Priznavam, da sem bil vedno mnenja, da proti deželi vsled pobiranja užitnine v lastni režiji izguba. To mnenje sem zastopal v izvrševalnem odboru narodno-napredne stranke in v „Trgovsko-obrtnem društvu“, to zastopal sem javno in to zastopam danes. Da imam prav, kaže sklep deželnega zbora dne 20. t. m., s katerim se cela zadeva vrača deželnemu odboru, da stvar šele študira.

Trdil sem vedno, da je edino prava rešitev tega vprašanja pobiranje užitnine v lastni režiji udeleženi obrtnikov samih potem zadržim in — Vi ste mi v javni seji morali pritrčiti, da je načelno moje mnenje pravo.

Nisem pa bil načeloma nikdar za to, da užitnino pobira zasebni zakupnik.

10. Na Vaše surove napade v seji 17. t. m. ne reagujem, odgovarjam Vam le na eno podlo lažljivo trditev. Očitati ste mi, da so me iztirali iz moje domovine. Res, da sem zapustil pred 20. leti ožjo svojo domovino. Po svetu pa me je gnala moja energija in moja prosta volja. — Sram Vas bodi, da mi Vi, kateri hočete mojo zgodovino poznati, očitate v pričo naših narodnih nasprotnikov, da so me iztirali iz domovine. Ta trditev je podlost, in če imate kaj časti v sebi, morate svojo trditev dokazati. Priče so moji nekdanji kolegi-učitelji, da sem kot 18-letni mladenič nastopil nevstrašeno za narodne pravice, da sem zato trpel, a nisem nikogar prosil. Odklanjal sem od sebe pomoč in si vstvaril sam položaj, na katerem sem danes. Le vprašajte starejše učitelje postojn-

skega okraja, da je šlo za ustanovljenje nemčarskega »Zweigverein des Landes-lehrervereines in Lailbach« v popolnoma slovenskem okraju. Takrat je pridobil tedanji nadzornik, nemškutar, večino učiteljev za se in imel sem z malim krdecem učiteljev pogum, se mu zoperstaviti, ravno jaz. Le vprašajte moje nekdanje učitelje-tovariše, da sem pri odločilni volitvi v deželni zbor, ko je prodril dr. Deu z malo večino, imel jedini od učiteljskega pogum, izraziti voljo, voliti za narodnega kandidata Obrezo. Le vprašajte jih, pa Vam povedo, da sem bil kmalu po volitvah v preiskavi na gnusno ovadbo, in da se je to ponavljalo potem, ko sem pokopal ustanovitev »Zweigvereina« v Postojni. Boril sem se z vso idealnostjo mladega človeka proti preslihi takrat vsemogočno nemško liberalne stranke na Kranjskem, nisem se uklonil znani energiji nemčarskega deželnega šolskega nadzornika Pirkerja, in sledila je druga ovadba, kjer so mi je očitale, da sem republikanec in antipatriotičen. Iz privatnega pogovora v čakalnici, ko je šlo za teoretično mnenje, izrazil sem prosto svoje mnenje, katero tudi danes zastopam in zastopa ogromna večina zgodovinarjev in filozofov. Stvar na sebi je bila nedolžna, tako da me je ekrajni glavar Anton pl. Globočnik le posvaril in se mi sam izrazil, da ni nič hudega na stvari, in me le očetovsko opomnil, naj bodem bolj previden. Deželni šolski svet še le je »videl« v mojem prestopku kaznjivo dejanje, da me je odpustil iz službe. Vprašajte Postojnjane, pa Vam vsi povedo, da sem bil žrtev neodvisnega svojega mnenja in postopanja za našo narodno stvar. Vprašajte jili, da so prvi voljaki v Postojni za me zložili potrebno svoto, da storim vse korake in se rehabilitujem. Voditelj nemčarske stranke dr. Deu sam je videl kazni neutemeljeno in sam se je ponujal, da potem svojih uplivnih zvez doseže, da so me sprejme zopet v učiteljstvo.

Odklonil sem vse ter sklenil si priboriti brez podpore od doma in

Quo vadis?

Roman.

Poljski spisal Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Dalje.)

XV.

Tridnevni dež, redka prikazen v Rimu proti koncu leta in še oča, ki je navzlic prirodnemu redu padala ne samo po dnevu, marveč tudi po noči, je pretrgal igre. Ljudstvo se je začelo bati. Slutili so slabo trgatve v vinogradih, in ko je enkrat opoldne strela udarila v bronast kip Cererina na Kapitolu, je bilo zapovedano, prinašati žrtve v tempel Jupitra Salvatora. Cererini duhovniki so raztrosili novico, da se je jeza bogov obrnila proti mestu radi tega, ker se s kaznijo kristijanov vse preveč odlašja. Množice so torej jele terjati, naj se brez obzira na vreme nadaljujejo igre, in vesenje je prevzelo vse mesto, ko je naposled bilo razglašeno, da še ima pretrgani ljudus pričeti znovič.

Med tem, je nastalo znovič lepo vreme. Amfiteater se je od svita do noči polnil s tisočimi ljudmi, pa tudi cesar je dospel dovolj zgodaj z vestalkami in z dvorom. Igre so se imele pričeti z borbo kristijanov med seboj ter so jih radi tega oblekli kot gladijatorje in dali jim orožje. Toda tu je nastalo razočaranje. Kristijanje so odmevali od sebe mreže, sulice, kopja in meče ter so začeli objemati in se vzajemno spodbujati, da tem lože prenesejo muke in smrt. To je

grozno osupnilo in razsrdilo gledalce. Nekateri so jih zmerjali, da so plašljivci in babeži; drugi so trdili, da se kristijani nočejo boriti zgolj iz sovraštva do množice, in vsled tega gledalcem nočejo pripraviti zaželjenega veselja. Konečno so bili na cesarjevo povelje izpuščeni nad nje pravi gladijatorji, ki so klečeče in neoborožene kristijane pobili kakor bi trenil.

Ko so potem odnesli iz pozorišča mrtva trupla, se je gledališče spremenilo v dolgo vrsto mitologičnih prizorov, katere je izmislil sam cesar. Tu se je videl Herkul, kako gori v živem ognju na obrežju Oete. Vinicij je strepetal pri misli, da so nemara za Herkula odredili Ursa; vsekakor pa še ni bila prišla vrsta na zvestega Ligijinega služabnika, ker je na gromadi zgorel nekdo drugi, Viniciju povsem nepoznan kristijan. Zato pa je v naslednjem prizoru Kilon, — katerega cesar ni hotel pustiti strani od iger, — zagledal znane obraze. Predstavljala se je smrt Delalova *) in Ikarova. V Delalovi vlogi je nastopil Euricij, oni stari, ki je ob svojem času pojasnil Kilonu znamenje ribe, v Ikarjevi vlogi pa je nastopil njegov sin Kvarto. Oba so s pomočjo posebnega stroja potegnili kvišku, od koder sta bila s silne višočine vržena nakrat na pozorišče, pri čemur je mladi Kvarto padel tako blizu cesarjevega podija, da je s svojo krvjo omadeževal ne samo notranjo steno, marveč tudi s škrlatom popet rob pozorišča. Kilon ni videl padea, ker je zatisnil oči, marveč je samo čul zamolkli udarec padlega telesa; ko pa je čez nekaj časa zagledal kri tako blizu sebe, je le malo manjkalo, da ni vdružil omedlel. Prizori so se urno menjali. Ostudne muke devic, katere so pred smrtjo oskrunjali gladijatorji, oblečene v kože divjih živali,

*) Delal, ki je po drugih poročilih hotel zleteti s Krete na Sicilijo, je umrl v rimskem amfiteatru iste smrti kakor Ikar.

so razveseljevale množico. Tu si videl duhovnice Cerere in Cibeles, Danaide, Dirce in Pazife; tu si konečno videl nedorasla dekleta, po katerih so gazili divji konji. Množica je ploskala vsaki novi cesarjevi iznajdbi, in cesar se je čutil srečnega, da ga toliko proslavljajo ter ni niti za trenutek odtegnil smaragda od svojega očesa, gledaje bela telesa, teptana s konjskimi kopiti. Kazali so se tudi prizori iz mestne zgodovine. Za devicami si videl Mucija Scaevola, čegar roka, privezana nad živi ogenj, je z vonjavo pečenega mesa napolnivala amfiteater in v kateri vlogi je pravi Scaevola, stal brez joka, dvignivši oči kvišku ter šepetaje molitve z zamodrelimi ustnicami. Ko je bil mrtev in njegovo truplo odvedeno v „spoliarium“, je nastal navaden poldanski odmor. Cesar je v družbi vestalk zapustil amfiteater ter se napotil v prekasen šotor iz škrlata, v katerem so zanj in za njegove goste priredili sijajen „prandij“. Tudi množica se je večinoma ravnala po njegovem vzgledu. Šla je iz amfiteatra ter se šetala okrog cesarjevega šotorja, da si nekoliko razmaja svoje otrpnele ude in da povzije hrano, katero so sužnji po cesarjevi milosti nosili naokrog. Najbolj radovedni pa so šli navzdol na pozorišče ter dotikaje se prsti, napojene s krvjo, pripovedovali kot večaki o tem, kaj se je bilo že zgodilo in kaj ima še priti. Kmalu pa so odšli tudi oni, da ne zamude gostije. Ostalo je samo nekoliko ljudij, katerih ni zadrževala radovednost, marveč sočutje do revnih žrtev.

Ti so se skrivali v raznih kotih in na najnižjih mestih. Med tem so služabniki poravnali pozorišče ter začeli na njem kopati jame, drugo poleg druge v vrsti čez vso daljavo amfiteatra, tako, da poslednje niso bile več mnogo oddaljene od cesarjevega podija.

(Dalje pride.)

od drugod novo pozicijo. — Ako imenujete Vi to iztiranje iz domovine, ponavljam Vam, da je taka trditve podla in nevredna olikanega profesorja, za katerega se šteje Vi. To je pač zadnja moja beseda z Vami, ker ni vredno, da bi se spuščal z Vami še v kako polemiko. Vsakdo lahko iz Vašega postopanja proti meni razvidi, da vpliva strupeno osebno sovraštvo in vodi Vaše korake proti meni, ter da je bila Vaša osebna zavist prvi povod, da so se ustanovile take razmere v deželi. Prav je sicer, da so se ustanovile, da je naše ljudstvo jelo stopati na lastne noge, in to je bržkone v političnem Vašem življenju jedina zasluga, katero ste si ne hote pridobili.

V Gorici, dne 25. septembra 1901.

Dr. Henrik Tuma,
deželni poslanec in odbornik.

Farovži, Pajer z Lahi in vlada proti naprednjakom.

„Galgenhumor“ imenuje „Gorica“ naše trditve, da mora zmagati narodno-napredna stranka z vsemi 10 deželnimi poslanci. Norčuje se z napredno stranko na Kranjskem in prihaja do smešnega zaključka, da se bomo morali zadovoljiti z veliko — ničlo.

Naša stranka je ob volitvi v državni zbor potolkla oba klerikalna kandidata; celo „ljubljenec“ don Gredolčič je dobil na slovenskih tleh 17 glasov manj nego dr. Tuma. — Vkljub temu dejstvu kažejo klerikalci toliko poguma, da pisarijo o „Galgenhumorju“ in o ničlah, kakor da imajo oni celo deželo v žepu. — Na kaj neki se zanašajo?

Pred vsem na velikansko moč farovžev v pod pokroviteljstvom kardinala Missije. — Toda jako nevarno igro hočejo doigrati; postavili so na kocko vse, kar imajo: ugled, veljavo, gmotno stališče. Ali zdi se, kakor da se nič ne boje, da bi kaj izgubili, čeprav bi bilo izvoljenih v deželni zbor vseh 10 narodno-naprednih kandidatov. Oni računajo, da naši ljudje ostanejo vedno jednako dobri nasproti gospod-nuncu, ako jim tudi sedaj pred volitvami obešajo hudiča na vrat ter jih strašijo s peklenkim brezdnom in jim odrekajo sv. zakramente. Toda kdo ve, ako bodo tisti „bau-bau-i“ vedno držali kmeta za grlo tako, da ne spremeni nikdar svoje prevelike dobrotnosti nasproti farovžu in nunečevemu žepu, kdo ve, da ne pride k pameti naš kmet v doglednem času ter sprevidi, da tekne cvrto pišče prav tako kmečkemu želodcu kakor posvečenemu, da so jeziki dobri tudi za domačo rabo ter da nič ne škodi domači kleti, ako je v njej nekaj „karatčev“ vina več, kdo ve, kdo ve, da se na to stran marsikaj ne spremeni, ako bodo politikujoči nunci uganjali v cerkvi in zunaj nje le politiko, in opuščali pravi namen svojega duhovniškega poklica? Gmotno stališče je vsled njihovega početja po več krajih prav v nevarnosti, da se poniža za več stopinj, ob enem pa pojdeti tudi ugled in veljavo rakom zvižgat. Jako nevarne igre so se lotili in kaj verjetno je, da jo izgube. Razni pojavi z vseh strani naše dežele govore jasno v tem pogledu. — Pa tudi se jim zgodi prav, ker vendar naši dedje niso postavili cerkva za to, da se bo v njih uganjala politika, da bodo tam politični shodi, na katerih se bo hujškalo občinarja proti občinarju ter ljudi zapeljavalo v greh, ne, v tak namen ne stoji naše cerkve po vaseh, marveč v namen službe božje. Ako pa tisti, ki so poklicani, ne vrše službe božje, temveč ziorablajo cerkev in vero v svoje grde politiske namene, je umevno, da nimajo pravice, apelovati na ljudstvo, naj jih vzdržuje. Nikdo ni obvezan, polniti bisago politikujočega nuncu, prav pa je, ker je že tako navada, da se dá pravemu dušnemu past-ju, kar mu tiče. Politikujoči tički v črnih suknjah pa naj živé od tiste „božje stime“, s katero sleparijo ubogega kmeta. Ugled, veljava in gmotno stališče pojde polagoma popolnoma pod zlo. V to pomorejo tudi sedaj se že bujno razvijajoče politiske agitacije iz farovžev gledé na bližnje deželnozborske volitve. Velika je res moč farovžev. Klerikalci se zanašajo na njo tako, da niti enega shoda ne skličejo. Jim ni treba, ker so vsako nedeljo in praznik politični shodi po cerkvah. Farovž je torej glavni steber njihovim prizadevanjem za volitve v deželni zbor. Trdna „skala“ je to, ali nikjer ne stoji

zapisano, da se te „skale“ nikdar ne poderejo! —

Ostudno je bilo že gledati to dobrikanje Lahom in to ljubimkanje z njimi skozi celo sesijo. Celo vedno neokretna Lapanje in Grča sta se trudila v potu svojega obraza, da bi prišla v dotiko s kakim Lahom, kateremu bi vsiljerala svojo ljubeznivost. Ali temu se ni tako čuditi. Dr. Gredolčič je odvisen od milostnega ali nemilostnega pogleda laškega boga, dr. Pajerja, zato se on obrača le do njega ter ga gleda pazno in mu sledi, kakor solarček učitelju, njegovi „mandeljci“, katere vodi na povodcu s seboj, pa imajo ukaz, biti dobri z Lahi. Odtod dobrikanje in ljubimkanje. V Idriji so se klerikalci zvezali s socijalnimi demokrati. Kakor tamkajšnjim od strani slednjih, bi tudi našim klerikalcem dobro došla vsaka pomoč od liberalnih Lahov, od Pajerja pa doli do Belcebuba. Klerikalci tudi dejanski upajo na veliko podporo in moč te zveze. Ako pa se je dr. Pajer boril s svojimi pristaši ob času državnozborske volitve za dr. Gredolčiča, kdo poreče, da ne pojde v boj zanj tudi ob bližnjih deželnozborskih volitvah, v kolikor mu bo mogoče? Utegnemo videti raznotere kombinacije in zvisti.

Poleg farovžev in dr. Pajerja z Lahi pa računajo naši klerikalci tudi na pomoč vlade. In da jim pojde vlada na roke, to je pokazala nedelja 22. t. m. Klerikalci so v vsem svojem nastopanju nasproti vladi jako previdni. To kaže tudi „Gorica“ in „Prim. List“, v katerih iščemo zaman kako ostro besedo na naslov vlade ali kakega vladnega moža. Tako so postali vladni z vladno, da so radi same uljudnosti zaigrali celo slovensko slovo v Gorici. Ali zato imajo zagotovilo, da se bo vlada tepla zanje z naprednjaki ob volitvah v deželni zbor. Pričetek je že tu. Dr. Gregorčič bo kandidoval v kmečkih občinah goriske okolice, katera se mu zdi še najbolj varna, dasi ne more reči že danes, da ne propade v tej skupini. On ve, da je v nekaterih krajih te okolice še dosti teme, radi tega je nastal strah, kaj bo, ako prinese dr. Tuma nekoliko luči v Brda? Migali so in migali, drsali in drsali, slednjč je počilo v nedeljo: Javnega shoda ne sme biti, ker se je bati, da se bo kri „prelivala“. Ne bomo tu preiskovali, kaj in kako je prišlo do prepovedi javnega shoda v Šmartnem, konstatujemo samo to, da takoj, ko se je raznesla vest o prepovedi tega shoda, je spregovorilo javno mnenje svojo sodbo, katera se je glasila: Tu vmes je vlada, ona gre v boj za don Gredolčiča; zato ne trpi javnega gibanja nasprotne stranke tam, kjer bo kandidiral njen mož in „deputato friulano“. V Šmartnem se je vršil vseeno zaupen shod. Kri pa ni tekla, in smo tudi prepričani, da ne bo tekla nikjer, kjer bodo naši shodi, ako ne bo nunccev poleg. Nevarni življi prelivanju krvi so le politikujoči nunci in morda še kak „Slomškar“. Ako teh ni na shode, je vse mirno, ako so, je kraval v največ slučajih.

Rodoljubi! Iz povedanega razvidite, da so se zarotili in zakleli proti naprednjakom farovži, Pajer z Lahi in vlada — „vse kar leze inu grede“. Može! Položaj poznate. Nasproti vsemu temu aparatu rečemo le-to: Ako naši možje storé vsak svojo dolžnost, pa je zmaga naša na celi črti, in sicer tako, da jo bodo debelo gledali farovži, Pajer z Lahi in vlada!

D o p i s i.

S Srpence. — (Vodovod in naš g. župan). — Naš župan Rot zna brati in pisati — edino le svoje ime, ali ne da bi mu zeto nedostajala sposobnost za to častno mesto, katero oddajajo tudi v najbolj gorski vasi najsposobnejšemu možu. Njegova sposobnost pa tiči v dokaj surovem nastopanju in v trmoglavosti, ki ni dostopna pametni besedi. Evo dokaza: Že nad 30 let so se prizadevali naši prejšnji župani, osobito g. Izidor Ostan in g. Fran Logar, da bi se napravil pri nas potreben vodovod; saj pa je tudi voda v naših vodnjakih, v katere se steka gnojica iz hlevov in gnojšč, posebno ob dežju, naravno neuzitna. In sanitetni inšpektor je že pred nekaj leti opozoril takratnega župana, da se ukrene kaj proti temu zlu. G. Fran Logar se je na vse načine trudil, da bi napravil vodovod. Predlagal je to povodom 50-letnega jubileja Nj. Velič v občinski seji in predlog je bil vsprejet

z vsemi glasovi, tudi z glasom sedanjega župana. Vlada je poslala na to inženirja iz Trsta, da je izvršil načrt in proračun stroškov, ki znašajo 13.500 gld. Sklenilo pa se je, da bi občina pri tem, kar mogoče najmanj trpela. Prosilo se je za podporo tu pa tam in konečno se je toliko naprosilo, da bi cel vodovod ne stal občino niti vinarja. Poljedelsko ministerstvo je dovolilo 50%, to je 6750 gld., deželni odbor 350 gld., od cesarja imamo v ta namen že izza tridesetih let 1108 gld., od nekega v ta namen prodanega lesu 450 gld. in od grofa Marenzija 50 gld., skupno torej 8708 gld. Ostalo bi še 4792 gld. A tudi to svoto bi pokrili tako, da ne bi imela občina nikakih stroškov. Neka bogata in plemenita na Srpenci-rojena gospa je volila svoji rojstni vasi svoto 11.000 gld., pridržala pa si je do smrti interese tega denarja. G. Logar pa, čigar zasluga je že bila, da je omejena gospa dala tistih 11.000 gld., je izprosil od nje, da je dovolila tudi 10-letne interese za zidanje vodovoda. V desetih letih bi znašali ti interesi po 4% 4400 gld. Ostalih 4792 gld. bi se izplačalo potemtakem s tem denarjem in bi občina imela sila neznačne stroške. Vrh tega pa bi ostal ves denar v vasi in bi dalo zidanje vodovoda temu in onemu lep zaslužek.

Za netrmast razum je ta račun precej jasan. Naš g. župan pa noče tega uvideti in zato spletkari, kolikor se da, da bi preprečil vodovod, ki bi bil po njegovem „morda-jnem“ mišljenju le v prilog bogatejšim sovaščanom.

Upamo pa, da se mu njegove želje ne uresničejo, ker je tudi v sedanjem občinskem zastopu večina za vodovod. In če ne ukrene sedaj, ko so dozorela 30-letna prizadevanja, gosp. župan potrebnega, ukrene to pa c. kr. okr. glavarstvo.

Iz Slivnega. — (Konec.) — Če bi bilo kaj v možganih dopisovalca, naj bi me opozoril ali pa gg. podžupane podučil, da bi me opomnili, da je potreba, da se popravi obč. pot.

Enako naj bi podučil druge občinarje za vsako neredno poslovanje, koje je njemu znano.

Res je, da ko bi jaz ne delal redno, bili me bi že davno denili v preiskavo in bi bil kaznovan, in ako ne bi redno delal, naj vsak nekaj premisli in pride na svetlo. In naj pregleda vsak, kako je vradoval pred nekaj časa župan Andrej Peric, ali pa jaz sedaj, ko sem jaz prevzel posel župana, kaj je bilo dolga, in kar je imela občina svojega „boršta“, vode, vse zemljišče občinsko je zgubila in jaz sem vse del v pravi red. In sedaj je še nekaj dohodka v občinski blagajni. Ni res, da naš g. tajnik, sin g. župana, je gotovo boljše plačan nego vsaki obč. tajnik na Goriskem, seve s primerom posla. — Ako si ogledamo poslovanje tega, bi morda utegnili biti med slabejšimi. Je-li to prav in pošteno? Za dobro plačo se sme zahtevati in mora od vsakega redno in točno delo.

Res je, da je boljše plačen občinski tajnik v Nabrežini, Ivan Peric iz Slivnega, kateri je obenem tudi tajnik bolniške blagajne v Nabrežini.

Pri blagajni ima letno plačo 1440 K reci tisoč štiri sto štirideset, gotovo je plačan edino pri blagajni boljše kot vsaki tajnik v bolnišni blagajni v Avstriji v primeri svojega posla.

Res je, da županstvo je posel obč. tajništva razpisalo. Zakaj ni vsaki prevzel, ker je velikanska plača in najboljši.

Ste prevzel v Nabrežini? Zakaj pa ne bi doma?

Ni res, da pred vsem je naš mogočni župan po svoji volji k temu zvonovom ukazal nekemu kovaču iz Samatorce kovati lesen oder.

Res je, da sem jaz občinske starišine povabil k seji in pri istem smo se pogodili za oder k zvonovom z Antonom Vrečkotom, kovačem v Samatorci, da redno izvrši oder k zvonovom.

Ni res, ko je ta umetnosti in pravilnost tega odra prišla v vest gosp. Polliju, zvonarju v Gorici, je on precej osebno se o tem prepričal na licu mesta in prepovedal zvoniti, ali pa da odstopi od enoletnega jamstva zvonov.

Res je, da gosp. zvonar Polli iz Gorice ni bil v Slivnem nikdar radi zvonov. Ker on ni imel nobene pogodbe ne jamstva zvonov v Slivnem.

Ni res, in sklenili smo in pooblastili župana, da se pogode za novi oder.

Res je, da sem sosede k pogovoru povabil, in Andrej Peric je predlagal, da stari oder, ta ko se je napravil v stolpu, je za nič in da naj se napravi nov in sedanjega vrže doli, in pooblasti dva moža, da grejo k mojstru in se pogodita za nov oder. Imenoval je mene I. Kralja in svojega sina Josipa Perica.

Jaz ga vprašam, da kaj bode s tem. Odgovor: To meni ni nič mar, Vi ste se pogodili in Vi ga plačajte. Jaz sem mu odgovoril: Ni nič res, da sem se sam pogodil, so se tudi starašini. Predlog Andreja Perica je ostal glas vpijočega v puščavi in sosedje so odšli vsak na svoj dom, ne da bi kaj sklenili ali koga pooblastili.

Ni res, meni in tebi nič, župan namesto da bi se bil pokoril ukazu vseh vaščanov, se poda sam ob sebi k odvetniku vložil tožbo proti kovaču Vrečkotu iz Samatorce, misleč si vedno, da odvetnik in ne mojster napravi oder zvonovom. Res je, da ker z vaščani se ni nič sklenilo, ne pooblastilo, sem povabil vse starašine k seji in v seji se je sklenilo in mene pooblastilo, da naj napravim tožbo proti Antonu Vrečkotu, kovaču v Samatorci, in na podlagi pooblastila sem šel k g. odvetniku in tožbo napravil.

Ni res, da je občina morala pri vsem lrpeli škodo kakih 600 kronic, ako ne več.

Res je, kar se tiče pravde in zvonskih stroškov, ni noben niti vinarja skladal. Edino od 1. obr., ker se je na 3 razrede razdelilo in sicer I. 9 gld., II. 7 gld., III. 5 gld., od tega je ostalo 13 gld. 5 kr. ter se je porabilo za razne stroške.

Vse stroške za pravdo in zvonske potreščine sem sam založil in imam še sedaj prijeti nekaj svote. Plačal sem g. zvonarju zvonove. Potirjal še sedaj nisem, kdo je dolžan, mislite kaj najmanjši posestnik, ne, največji nekaj.

Ni res, glede plačila, kaj in kako stvar stoji, ali so zvonovi novi in stari oder plačani ali ne, to je edino le znano dotičnim mojstrom in našemu županu, obenem blagajniku, ker do danes nimamo še nikakega tozadevnega računa. Res je, da račun zvonov so bili rešeni od leta 1894., 1895., 1896., 1897. in 1898. od starasinstva § 65. obreda in cerkvenega odbora in pregledani od c. kr. okrajnega glavarstva v Sezani in deželnega odbora v Gorici.

V Slivnem, dne 14. sept. 1901.

Župan: Ivan Kralj,
tajnik: Kulj.

Dostavek uredništva: Priobčujemo ta dopis kot protidopis prejšnjemu v „Soci“, ker se držimo načela, da ako se o kom piše v „Soci“, pustimo tudi pravico, da odgovarja ali se brani. Koliko je g. župan s svojimi „Ni resi“, katerih je jako bogat, popravil in koliko je povedal resnice prejšnji dopisnik o županu in njegovem poslovanju, naj razsodijo Slivčani sami. Sedaj, ko smo čuli dva zvona, javnosti ta reč ne zanima več in zato tudi ne priobčimo nobenega dopisa več v tej zadevi.

Domače in razne novice.

Javen shod priredi narodno-napredna stranka v nedeljo 29. t. m. v Volčji dragi. Pričetek ob 3. uri popoldne v prostorih g. Karola Lasiča, hšt. 83. Na vspredu: politični in gospodarski položaj v deželi.

Odlikovanje. — Contre-admiral grof Montecuccoli, ki je bil poveljnik avstrijske eskadre v vstočni Aziji, je odlikovan z redom železne krone prve vrste z vojno dekoracijo.

Telovadno društvo „Goriški Sokol“ naznanja, da se veselica na Katarinijevem vrtu, določena za nedeljo dne 29. t. m., preloži radi nepričakovanih ovir na naslednjo nedeljo dne 6. oktobra 1901.

Trgovsko-obrtno društvo za Goriško“ opozarja vse trgovce in obrtnike, kakor na sploh vse rojake, ki se zanimajo za razvoj trgovine in obrti v deželi, da društvena pisarna posluje zopet redno, in sicer ima ista svoje prostore v Gosposki ulici št. 7, I. nadstropje. Društveno tajništvo je prevzel gosp. Božidar Vernik, knjigovodja „Trgovske obrtne zadruge“, ki je strankam vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne na razpolago.

Vabi se interese, da se isti oglašajo v vseh zadevah, ki se tičejo trgovine, obrti, davšin itd. v društveni pisarni, kjer se jim daje na vsa vprašanja pojasnila in to brezplačno edino le proti povrnitvi eventualnih stroškov. Vabi se pa posebno domoljube, kateri se zanimajo za ustanovitev gospodarskih in obrtnih zdruag, da se isti zaupno obrnejo do „Trg. obrtnega društva“, katero jim postreže z vsemi potrebnimi podatki, tiskovinami, vzornimi pravili, itd.

Zajedno se opozarja tem potom še enkrat vsi prizadeti obrtniki, bodisi mojstri

ali pomočniki, na mojsterske tečaje c. kr. tehnološkega obrtnega muzeja na Dunaju. Na tehnološkem muzeju se otvorijo letos tečaji za čevljarje, krojače, ključarje, stavbene mizarje in tesarje.

Deželni zbor goriški. — XVII. in zadnja seja dne 24. septembra. — Seja je bila napovedana ob 4. uri, a pričela je se le ob 7 uri in pol. Med tem časom so se vršila pogajanja med Lahi in Slovenci, ker slednji niso hoteli razpravljati o dnevnem redu, kakor se je bil določil. Posledica teh pogajanj je bila, da so se izločili iz dnevnega reda točka 4. (Odstotna davščina od najemnin), točka 5. (Načrt zakona o požarni policiji) in točka 7. (Šolska zavoda „Frnta“ in „Šolski dom“). — Koj v začetku se je predlagal posl. Dottori, da bi zapisnik zadnje seje odobril deželni odbor, in da bi se čitali pri poročilih samo končni predlogi, kar se je tudi sprejelo. Deželni glavar je naznanil, da je namestništvo vrnilo zakon o uredbi plač meščanskih učiteljev in učiteljic zaradi nekkih formalnih pogrškov ter sporočilo ministertvo, da bode stala regulacija Berse 350.000 K in predhodna dela 80.000-90.000 K, ter da je vlada pripravljena dati za to polovico. — Vladni zastopnik je odgovoril na Grčevu interpelacijo o prestopnem postopanju davčne oblasti pri pobiranju dohodarine v Šempasu, da bo o pritožbah dotičnih davkoplačevalcev sodila prizivna komisija, poprej pa se zasliši še cenilna komisija. — K dnevnemu redu je utemeljeval dr. Tuma svoje tri predloge, stavljene v prejšnji seji 1. gledé osuševanja močvirjev v gorenjem toku Berse, 2. gledé uporabe preostankov od podpor za obrtnike v korist produktivnim zadrugam in 3. gledé prepovedi pohiševanja na Tominškem. Predlagal je, da se vsi trije predlogi sprejmejo potom nujnosti. To se je tudi zgodilo, le drugi predlog se je moral v toliko omejiti, da se tudi izroči stvar deželnemu odboru, da jo prouči. — Dr. Marani je predlagal, da bi se peticija ribičev v Gradežu za podporo pri napravi tovarne oddala deželnemu odboru, ker je to zadnja seja. (Sprejeto) Deželni glavar je na to naznanil, da se bo obravnavalo najprej šest drugih točk in potem še le ostalih 13 dnevnega reda.

Sprejel se je statut hipotekarnega zavoda ter naročil deželnemu odboru, da izprosi najvišje potrdbo in ukrene morebitne izpremembe, ki jih bo zahtevala vis. vlada. Dr. Marani je tu predlagal, da se izreče dež. glavarju zahvala, ker je on sprožil to idejo. Dr. Venuti je hotel, da bi se dala deželnemu odboru tudi sredstva na razpolago za ustanovitev tega zavoda; dr. Pajer pa mu je odgovoril, da preteče gotovo več mesecev, predno se statut potrdi; torej lahko novi deželni zbor da sredstva na razpolago. — Naročilo se je deželnemu odboru, da začne s potrebnimi studiimi za deželno zavarovalnico proti ognju in proti poginu goveje živine. Dr. Verzeznassi je izrekel zahvalo tajniku, ki je to stvar spravil na dan.

Zakon o občinskih uradnikih se je izročil deželnemu odboru v daljše studije. Dr. Egger je v imenu pravnega odseka naznanil one točke, katere se niso mogle še tam razpravljati, ter so se iste izročile deželnemu odboru.

Zakon o uredbi plače učiteljev in učiteljic na meščanskih šolah se je popolnil po zahtevi vlade. Načrt zakona o pokritju stroškov pri zidanju in vzdrževanju katoliških cerkva se je vrnil deželnemu odboru v nadaljnje, proučevanje. Gledé predloga posl. Berbuča, ki se tiče zveze vipavske železnice z južno železnico, se je sklenilo, naj stopi deželni odbor v dogovor z dež. odborom kranjskim, da bi se podaljšala vipavska železnica do Vrhnike, Postojne ali Logatec. Predlog dr. Tume gledé železnice od Sv. Lucije do Loga se je odstopil deželnemu odboru, da ga prouči. Zakon o šolski davščini od zapuščin se je sprejel en bloc. Dr. Venuti je tu predlagal in se je tudi sprejela resolucija, da bi vlada našemu penzijskemu zalogu priskočila na pomoč s 50% prispevkom. — Gledé uravnave pravnih razmer učiteljstva je poročevalec dr. Tuma predlagal, da se sprejme takoj, a na predlog dr. Eggerja se je zadeva izročila deželnemu odboru. — Prošnja kmetijskega društva v Št. Petru se je odstopila deželnemu odboru, da jo pošlje kmetijski družbi v upoštevanje. Društvo „Lega Nazionale“ in „Šolski Dom“ se je dovolilo po 1000 K enkratne podpore. Ernestu Klavžarju se je dovolila pokojnina v znesku 2900 K. Dr. Tuma je temu ugovarjal, ker je družina istega že preskrbljena in je mož že za svoje delovanje 800 K povška dobil lansko leto. Posl. Grča je E. Klavžarja močno hvalil ter našteval vse njegove vrline. Pri glasovanju je bila večina Italijanov odsotna. Izmed dijakov so se dovolile podpore le Avgustu Zigonu 200 K in Simonu Lojku 100 K. Ostale prošnje so se odstopile na predlog posl. Berbuča dež. odboru. — Za zgradbo vodnjakov oziroma za preskrbo vode so se dovolile podpore županstvu v Cerknem za vas Kojeva 800 K, županstvu v Logu 800 K, županstvu v Kobaridu 1000 K, županstvu v Ročinju 600 K, županstvu v Št. Ferjanu 500 K, županstvu v Št. Jakobu 800 K, županstvu Kojso 800 K, županstvu v Štorjah 400 K, občini Vrsno 1000 K, županstvu na Trnovem 600 K, in občini Soča 150 K za napravo brvi. — Zadeva ločitve Oseka in Vitovelj od občine Šempas se je izročila deželnemu odboru, da poizve pravo mnenje prebivalcev in potem stavi predloge.

Gledé uvrstitve nameravane ceste v Lijaški dolini med okrajne je predlagal poročevalec Grča in se je tudi sprejelo, da se vsi spisi, zadevajoči skladovne ceste, izročé deželnemu odboru. — Posl. Klancić je tu pripomnil, da sicer ne nasprotuje temu, a vlada je dovolila že l. 1898. podpore 48000 K za to cesto; torej priporoča, naj dež. odbor skrbi, da se ta podpora ne izgubi. Za zgradbo nove ceste v Branico se je dovolilo 12000 K, ki se bodo izplačale v treh enakih obrokih, dr. Venuti je naznanil v imenu peticijskega odseka, da se niso mogle rešiti vse prošnje dijakov ter je predlagal in se je tudi sprejelo, da se iste odstopijo deželnemu odboru. S tem se je zaključil dnevni red zadnje seje v tem zasedanju.

Deželni glavar je nato imel svoj zaključni govor, v katerem je povdarjal, da v 40 letih, kar sta on in Dottori v deželnem zboru, ni bilo tako plodonosnega in dolgega zasedanja, kakor to leto. Slovenski je govoril to-le: „Tudi Vam, gospodje na desni strani, izrečam mojo toplo zahvalo, ker ste mi z Vašim sodelovanjem izdatno pripomogli ter prosim tudi, da sprejmete izgovore za naporno dejanje in za opustitev, ki bi bil gotovo nehoté kmalu storil.“ Sklenil je svoj govor s pozivom, da zaključijo poslanci trikratni „Evviva“ cesarju. Ko se je dr. Venuti zahvalil tudi deželnemu glavarju za njegovo spretno vodstvo, da je uglasil vsa nasprotstva, samo da se je moglo delati, in ko je še dr. Gregorčič izrekel dež. glavarju zahvalo tako-le: „Naj bo dovoljeno tudi meni, da v imenu tovarišev na tej desni strani tudi jaz izrečem dež. glavarju zahvalo na njegovem neumornem prizadevanju, da je bila naša zbornica v korist deželi in prebivalstvu“, — se je seja zaključila ob 8. uri zvečer.

Vohunstvo, terorizem klerikalcev. — Ako „Soča“ govori o široko znanih javnih tajnostih, ali ako nesramno izzvana pové čisto resnico, ki je klerikalcem neljuba, pa kričé, da ovajamo, vohunarimo itd. Klerikalci sami pa sploh ne delajo drugega nego po nastavljenih vohunih pazijo na vsako besedo, na vsak korak naprednjakov ali takih mož, katere hočejo na kak način držati v sahu. — Saj je znano, koliko tajnih pogovorov so se izdali, zlorabili, kolikokrat so prišli v „Gorico“ v zaviti obliki pogovori iz „Čitalnice“ itd.

Posebno pazijo na take osebe, ki so v kaki javni službi, ako ne trobijo v klerikalni rog. Ako so javni uradniki kuhani in pečeni v najbolj razkričani in najbolj nesramni klerikalni družbi, je to vse v redu; tudi „Soča“ ni še nikogar omenjala, dasi bi bilo to prav za potrebo, ker nekateri niki ne varujejo niti dostojanstva svojega stanu ter so postali kar vsakodnevni tovariši jednega Suhlačca; čudno še, da ne pokličejo Maksa Plešničarja in Luko Dugarja. Toda to je njihova reč! — Drugače pa dela „Gorica“. Javne uradnike je hotela terorizovati z grozno novico, da so govorili celo z — Andrejem Gabrščekom. Nekoč je stalo črno na belem, da ta preklicani Gab. je posetil okraj. sol. nadzornika na njegovem stanovanju. To je bilo izmišljeno s posebno prefrigano zlobnim namenom. In ako bi bilo res, kaj potem? Gabr. ima več prilik, da stopi lahko po opravi do okraj. sol. nadzornika! „Nerodni“ teroristi bi seveda hoteli take posete pridržati sebi kot nekaj klerikalni privilegij, ki bi tudi kaj nesel.

Zadnjič so zopet nesramno napadli „višjega“ med učiteljstvom. In zakaj neki? Ker je šel o počitnicah na kratek izlet v hribe z jednim — članom ožjega c. kr. šolskega sveta. To je seveda kar potuha za naprednjaške „nižje“ itd.

Da, dani man kennt die Absicht und man wird — nicht verstimmt! Klerikalni huj-skači so v svoji zlobi, v terorizovanju, v špijonaži tako smešni, da zaslužijo le prezirljiv nasmehljaj vakega razumnega človeka!

Na shodu v Šmartnem je bilo tudi več takih mož in mladeničev, ki so se dali dosedaj voditi, kakor je zahteval baš g. nunc. Radovedni, kako vendar bo govoril dr. Tuma zoper vero in cerkev, so prosili vstopa, kateri se jim je dovolil proti zagotovilu, da bodo mirni. Kako pa so debelo gledali, ko so čuli, da dr. Tuma govori samo resnico, da govori tako, kakor je prav za kmeta, ter graja tisto, kar je res graje vredno. Odprle so se jim oči, da so spregledali, in končno so se še lepo zahvalili, da so smeli na shod, ter so izjavili, da nikdar več se ne dajo voditi slepo od lažljivih politikujočih nunccev, ker sedaj so sprevideli, kdo jim govori resnico in kdo jih farba.

Nagla smrt. — V torek zjutraj okoli 8. ure je umrl naglo na farmaceutski asistent Fr. Fava v Gironceljevi lekarni v Gospodski ulici. V njegovem stanovanju ga je zadela kap in bil je na mestu mrtve. Ljudje so začeli kmalu na to govoriti, da se je Fava zastrupil, vsled česar je nastala tako nagla smrt, ali obdukcija je pokazala, da je umrl naravne smrti. Fava je bil star 41 let ter doma iz Istre.

Nesreča vsled neprevidnosti. — Dne 23. t. m. so dobili trije bratje Perici v Breštovici v roke revolver ter istega na pragu hiše ogledovali, nevedé, da je še en naboj v njem. Dvajsetletni nemi Avgustin je poskušal sprožiti, a naboj je bil zgustin. Komaj pa prime v roke orožje brat Alojzij, že počí, in nemi Avgustin je bil zadet v ramo ob vratu med ključnico. Kot jeden padla sta

brata na tla, eden vsled bolečine, drugi vsled strahu. Koj poklicani zdravnik ni mogel najti svinčenke. Stanje ranjenca je povoljno.

V Solih na spodnjem Krasu sta se sprla dne 23. t. m. oče in sin na travniku pri nakladanju sena. Oče je bil na vozu, a sin je metal seno na voz. Konec prepira je bil ta, da je sin zažgal seno na vozu. Oče je takoj, ko je skočil, raz goreči voz, tekel domu. Sin pa, ki se mu je vkljub vročega plamena ohladila kri, ga je klical zaman nazaj, naj mu pomaga, rešiti voz izpod gorečega voza. Za pokoro se je vročerkvni sin pekel ter rešil ožgani voz. Poleg gmotne škode imata prepirača obilo sramote.

Klerikalci in shodi. — Narodno-napredna stranka sklicuje javne shode po vsej deželi, celo v občinah, ki so doslej klerikalne trdnjave. Shode sklicuje v „Soči“ in „Primorcu“, torej tako, da so opozorjeni vsi klerikalci.

Nasi klerikalci so pa bolj previdni v tem oziru. Te dni smo čitali, da je imelo „Katoliško politično društvo“ za kobariski sodni okraj si jaje n (!) shod na Ljubušnjem, t. j. mala vasica pod Krmom, ki šteje poleg farove le še kakih 15 hiš. Tega shoda niso nikjer objavili. Tudi ni nihče naših somisljenikov v bližini izvedel zanj. Bali so se, da bi kdo ne prišel, ki bi streno malce zmošal in povedal ljudstvu resnico. Tako so bili lepo sami med seboj ter so brez skrbi farbali ubogo ljudstvo.

Žrtve klerikalnega plesa ali kaj? — Piše nam z dne 22. t. m.: „Navdušen katoličan Eksel j v Bovu je imel 15. t. m. v svoji krmi ples na krščanski podlagi za bovske klerikalce. Plesali so, jedli in pili, tako, da jih je še drugi dan segetalo v nogah, vrtalo v glavah, ter je mogočno ploskalo po krščanskih žlebovih.“

„Najbolji“ vseh tega katol. plesa pa je pokazal šele danes 22. t. m., t. j. sedmi dan potem, vso svojo „solnčno“ stran s tem, da so dvajsetletnega mladeniča Jožefa P. herja, rudarja iz Dora pri Bovu, vdobili ter potegnili iz takozvanih „Korit“ pod Strmcem.

Ponesrečenec bi moral biti 16. t. m. zvečer pri delu v koroskem Rabeljnu, kamor se je tudi napolil, a med potjo se je še na plesu in „stacijah“ zamudil, da ga je tema dohitela že v Logu. V svoji omotici je šel pa le naprej. Hotel je iti po bližnji stezi skozi „Korita“, a zgrešil je pravo, ter krenil na krivo pot, katera ga je pripeljala na kraj roba, odkoder je padel v čez 150 m globok prepad, kjer je ležal cel teden, ne da bi kdo vedel.

O davkarjih v naši deželi. — Pričakovali smo, da odgovori vlada na interpelacijo posl. Muhe gledé razmer, ki se širijo po naših davkarjih v jezikovnem pogledu, tako, da bo odgovor slonel na resnici, ter se da zagotovilo, da se kaj ukrene, da se odpravijo nedostaki, označeni v omenjeni interpelaciji. Toda nič takega! Vlada je skrupulala nekaj odgovor ter ga dala prečitati v dež. zboru po namestniškem svetniku grofu Attems. — Odgovor je res klasičen. Tam se pravi, da je na davkarjih vse v najlepšem redu gledé občevanja s slovenskimi strankami v njihovem jeziku, radi česar v glavnem je bila stavljen omenjena interpelacija, dočim vemo mi in ve dobro tudi vlada, da to ni res. Seveda, laski načelniki naših davkarj so na vprašanje odgovorili vladi, da je vse v najlepšem redu na vsako stran — oni pač ne bodo blatili in tožili sami sebe! In tako poizvedovanje služi potem kot odgovor na interpelacijo. Da je vlada res tako storila, kaže njen imeniten odgovor. Ako bi se bila pa vlada nepristransko podučila o jezikovnih razmerah po večini naših davkarj, in za pravo merilo v tem pogledu naj bi jej služila davkarija v Gorici, ako bi bila vlada preiskavala razmere gledé na ono interpelacijo, kar je bila njena sveta dolžnost, potem bi se odgovor glasil drugače! Ali take resnice ne dopusti vladajoči sistem, zato je mogoče pri nas na povsem resno in utemeljeno interpelacijo čuti odgovor z golo neresnico in s stranskim zavijanjem. Imenitna je tudi ta okoliščina, da pravi vlada, da od strani strank ni prišla nobena pritožba vladi. Ali mar ni dosti velika pritožba ona stavljen interpelacija, katera temelji na pritožbah strank, nam došlih? Ali se mora vsaki posebej iti pritožiti na glavarstvo ali celo v Trst? Ljudje se pač pritožujejo po davkarjih, na katerih se šibane nepravne razmere, ali kaj pomaga? Nič. Pritožbe so bob v steno, kadar se čujejo v javnosti pritožbe, takrat pa gredo gg. zastopniki vlade informirani se — h grešnikom! Potem pa se nikar ne čudite takim odgovorom, kakršni je dal grof Attems na Muhovu interpelacijo! Tendence je jasna: ne vstrezati „pretiranim“ zahtevam Slovencev. Kaj vse pa se godi ponekod na davkarjih, pred vsem v Gorici, za katero je slo v glavnem, je bilo opisano že večkrat v „Soči“. V tem oziru prednjači goriska davkarija, odkar vlada tam novi davkar iz Istre. Mnogo, premnogo je bilo pritožeb, katerih vseh niti omenili nismo, ali tu kličemo izmed mnogih preblikorodnemu gosp. namestništvu svetniku grofu Attems pred oči samo tega-le: Nekoč je prišla neka stranka v ta urad ter je prosila pojasnila v neki davčni zadevi v slovenskem jeziku. Mlad davčni pristav jej je odgovoril, da ne zna slovenski, drugit uradnik baš tako, na kar se je obrnila stranka do starejšega uradnika ter ga vprašala po laski,

od kedaj da je nastala pri glavni davkariji taka sprememba, da davkoplačevalci na slovenska vprašanja ne dobé odgovora. Ko je čulo to mlado pristavče govoriti stranko italijanski, je zakričalo nad njo, zakaj da ni takoj laski govorila. Stranka je povedala temu istrijskemu c. kr. napitnjencu, da zna italijanski za svoje potrebe, ne pa za to, da bo služila z italijansko uradnikom, kateri morajo znati slovenski že kot predpogoj, ako hočejo službovati med nami. In glej. Ta ljubeznivi Istrijanec se je razpenil (mislil si je najbrže, da se mu tako nič ne zgodi, ker se tikata z glavnim davkarjem), pograbil je neko knjigo, katero bi bil vrgel stranki v glavo, da ga ni zadržal neki drugi kolega! — Kaj pravite k temu, g. grof? Vidite, taka je prava slika razmer na gorški davkariji, in ker je taka, se ne bomo nehali pritoževati, dokler se take naravnosti škandalozne razmere ne odpravijo in dokler ne dobimo v odgovor na naše tozadevne pritožbe — resnice! Stavljen je bila tudi v državnem zboru slična interpelacija, in tudi tam homo od kraja podrezali. Na eventuelno neresničen odgovor podamo dokaze resnice, da bo strmel svet.

Da se postopa z dvojno mero nasproti uradništvu, nasproti laskemu prizanesljivu in popustljivo, nasproti slovenskemu pa strogo, to je tako resnično in znano, da se le čudimo onemu, kdor temu oporeka. Slovenci se peha k delu, Lah pa postopa. Seveda ni to povsodi, ali tako je bilo do zadnjih časov v Gorici in je še marsikje drugod. Slovenci mora znati vse jezike, ki so pri nas v rabi, Lahu tega ni treba. Za dokaz znanja slovensčine na primer zadostuje za Laha, ako zna kandidat kak opomin ali kak izvršilni nalog v slov. jeziku slabo prečitati — pa je kvalifikovan za službovanje med Slovenci. S slovenskim kandidatom je baš obratno. — Gosp. grofa Attemsa prosimo le, naj malo razmislija o tem, ker mu podamo še priliko, baviti se z davkarijami v označenem oziru.

V Ustjah na Vipavskem priredé, veseli Božičeve zmage, udje bralnega društva „Hubelj“ 29. t. m. domačo zabavno veselico v proslavo imendana Njeg. Veličanstva cesarja. Na vspehodu je: 1. Cesarska; 2. Koncert, pri katerem bo svirala veteranska godba iz Mavhunj; 3. Šaljiva tombola v več dobrih; 4. Plesna zabava. K obilni udeležbi vabi odbor.

Droblj. — E. P., star 40 let, iz Kozane je sedel pri ognjišču v hiši M. S. Ker je bil nekoliko „ginjen“, ni mogel sedeti prav pri ognju, vsled česar je padel v ogenj ter si ožgal in poškodoval levo nogo tako, da je moral v Gorico v bolnišnico.

Izginila je 18-letna mladenka Ada Mengotti iz ulice Oglejske št. 1. Baje jo je mahnila proti Trstu. Zapustila je staro mater.

Pred tukajšnje okrožno sodnijo je stal pred kratkim 10-letni deček Jos. Srebrnič iz Solkana, ki je ukradel Iv. Pinterju 71 K, Val. Zavrtaniku pa 66 K. Priplazil se je bil v obe stanovanji skozi okno. Pred sodnijo je tajil tatvini, kateri pa je bil poprej priznal orožniku. Obsodili so ga na dva meseca zapor v separadni sobi.

Razgled po svetu.

Deželnozborske volitve na Kranjskem. — V skupini veleposestva je bilo 23. t. m. izvoljenih 10 nemških naprednjakov: Oto baron Apfalter jun., grof Anton Barbo, vit. pl. Langer, baron Rechbach, ravnatelj Luckmann, baron Lichtenberg, dr. Ad. Schaffer, bar. Schwegel, Ant. Ulm in baron Wurzbach.

Nemški vojaki v Trstu. — V torek nekoliko pred 11. uro dop. je dospel v Trst Lloydov parnik „Franc Ferdinand“ z nemškimi vojaki, ki so na potu s Kitajskega v domovino. Na obrežju je pričakovalo vojake več avstrijskih častnikov ter nemških, korni poveljnik vit. Succovaty, nemski major Ivan Kettler in nekaj stotinj 97. dom. sepolka z godbo. Radovednega občinstva je bilo nebroj. Godba je zaigrala nemško himno, ko se je ladija vstavila, in vojaštvo je vskliknilo „hurá“. V torek zvečer je bil na parniku Habsburg diner na čast častnikom.

Zastopnik južnoafrikanških republik dr. Leyds je poslal naši vladi pismo, v katerem protestuje proti prodajanju konj in sedel Angleži, ker je smatrati to kakor kršenje nevtralitete. Slično pismo je poslal Leyds že v marcu na Dunaj, ali odgovora še ni dobil.

Czolgosz obsojen. — 23. t. m. je pričela razprava proti Czolgosz, morilecu Mac Kinleya. Iz ječe v sodno palačo so ga pripeljali po nekem podzemeljskem hodniku. Razprava je bila prav kratka. Czolgosz se je vedel boječe ter je priznal svojo krivdo. Obsodili so ga na smrt z elektriko.

V Bergenu v zalogi trdke Alvers z manufakturnim in kolonijalnim blagom je nastal 22. t. m. velik požar, ki je vpepelil več poslopj ter nekaj manjših ladij za odvažanje blaga. Eden gasilcev je zgorel, jeden je pa težko ranjen. Škoda je ogromna.

V Južni Afriki. — General Devet marsira z 2000 možmi v Natal. Krutzinger je udril zopet v kapsko kolonijo ter zajel angleški tabor. Angleske izgube so velike. General Botha je sporočil Krügerju, da usoda je Burum zopet mila. V 14 dneh so imeli 17 bitek in v vseh so zmagali, tako v Natalu kakor v Kaplandiji. Zaupanje, da zmagaajo, je v Burih popolno.

Narodno gospodarstvo.

Odlikovani razstavljalci na razstavi v Kasovljah. — Dobili so denarne nagrade:

40 kron: 1. Henrik Hebat, Rihemberg-Britof.

30 kron: 1. Jakob Birs, Rihemberg-Brje; 2. Anton Vrtov, Vel. Zablje; 3. Ivan Pečenko, Rihemberg-Brje.

20 kron: 1. Anton Vodopivec, Kamnje, h. št. 48; 2. Fran Bavčer, Kamnje-Vrtovin; 3. Valentin Bat, Gornja Branica; 4. Matija Sežun, Lokavec; 5. Lovro Vidmar, Rihemberg-Sv. Katarina; 6. Anton Piščanc, Rihemberg-Cvetrož; 7. Ignacij Cvik, Rihemberg-Brje; 8. Josip Krizman, Rihemberg-Bizjaki.

10 kron: 1. Anton Valič, Sv. Križ-Plače; 2. Ivan Simončič, Sv. Križ-Plače; 3. Ivan Gerzej, Smarje-Lisjaki; 4. Josip Čibron, Rihemberg-Prešerje; 5. France Lozar, Kamnje-Vrtovin; 6. France Fevče, Kamnje-Vrtovin; 7. Alojzij Ličen, Rihemberg-Brje; 8. France Ličen, Rihemberg-Brje; 9. Miklavž Božič, Kamnje-Vrtovin; 10. Ivan Cvik, Rihemberg-Brje; 11. Alojzij Merkelj, Vel. Zablje; 12. Alojzija Besednjak, Rihemberg-Brje; 13. Ivan Kerševan, Rihemberg-Brje; 14. France Birs, Rihemberg h. št. 159; 15. Josip Kodrič, Rihemberg-Brje; 16. Josip Mihelj, Rihemberg-Brje; 17. Ivan Colja, Rihemberg-Brje h. št. 170.

Diploma I. vrste: 1. Anton Pečenko, veleposestnik, Rihemberg; 2. Ivan Bizjak, veleposestnik, Dornberg; 3. Josip Mrevlje, veleposestnik, Dornberg; 4. Ivan Budin, veleposestnik, Zalovšče; 5. Florjan Čehovin, veleposestnik, Gornj. Branica; 6. Vrtovinar, sadjar, društvo, Kamnje; 7. Janko Vodopivec, nadučitelj, Kamnje; 8. Albert Kodrič, Rihemberg-Vidmaršče; 9. Andrej Vidmar, Rihemberg-Polje; 10. Josip Zgonik, Rihemberg-Birsi; 11. France Mrevlje, Rihemberg-Brje; 12. Ivan Colja, Rihemberg-Birsi; 13. Franjo Kosovec, Rihemberg-Mrevljevi; 14. Franjo Zgonik, Rihemberg-Cvetrož; 15. Franjo Pečenko, Rihemberg-Brje; 16. France Jogan, Rihemberg-Pedrije; 17. Bernard Fabjan, Rihemberg-Birsi; 18. Ivan Sever, Rihemberg-Cvetrož; 19. Josip Rojic, Rihemberg-Vas; 20. Anton Kodrič, Rihemberg-Brje; 21. Josip Pavlica, Rihemberg-Vas; 22. France Ličen, Rihemberg-Brje; 23. Ignac Vidmar, Rihemberg-Cvetrož; 24. France Piščanc, Rihemberg-Cvetrož; 25. Janez Birs, Rihemberg-Cvetrož.

Diploma II. vrste: 1. Adele pl. Pregl, Rihemberg-Vas; 2. Janez Brece, Dornberg; 3. Janez Cotar, Dornberg; 4. Franjo Brece, Dornberg; 5. Anton Baša, Dornberg; 6. Andrej Besednjak, Rihemberg-Cvetrož; 7. Anton Pečenko, Rihemberg-Brje; 8. Alojzij Makovec, Rihemberg-Brje; 9. Josip Besednjak, Rihemberg-Brje; 10. Ivan Krkoč, Rihemberg-Prešerje; 11. Vinko Vodopivec, Kamnje; 12. Anton Čermelj, Kamnje-Vrtovin; 13. Anton Merkelj, Vel. Zablje; 14. Anton Sever, Rihemberg-Vrh; 15. Jakob Mesesnel, Gabrije; 16. Miha Colja, Rihemberg-Vrh; 17. Urh Golja, Dornberg; 18. Anton Vidmar, Rihemberg-Polje; 19. Andrej Kerševan, Rihemberg-Prešerje; 20. Anton Čebon, Rihemberg-Prešerje h. št. 252; 21. Andrej Ličen, Rihemberg; 22. Anton Furlan, Rihemberg-Brje; 23. Andrej Vodopivec, Kamnje; 24. France Pegan, Gabrije; 25. France Birs, Kamnje-Vrtovin; 26. Ivan Pečenko, Rihemberg-Polje; 27. France Gerzej, Rihemberg-Polje; 28. France Pečenko, Rihemberg-Prešerje; 29. Josip Birs, Rihemberg-Birsi; 30. France Čebon, Rihemberg-Prešerje; 31. Ljudska šola, Dornberg.

Priznanje: 1. Josip Čermelj, Vrtovin, častno priznanje in pohvalo; 2. Karol Jurca, Rihemberg; 3. Henrik Čermelj, Vrtovin, priznanje in pohvalo.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico o teh boleznih. Vdobja se zastoj in franko v Schwannen-Apotheke, Frankfurt A. M.

Pivopivci pozor!

Podpisani nasnanja slav. občinstvu, da ima v zalogi od 15. t. m. naprej razun navadnega piva tudi neko specializirano, katero prodaja pod imenom

Granat-Porter.

To pivo je varjeno na bavarški način, ter za 5 stopinj težje od navadnega piva, pri tem pa jako finega in prijetnega okusa. Bolehnim na živcih, želodcu ter sploh slabotnim se to pivo celó od zdravnikov priporoča radi svoje sestave in redilnosti. Sploh pa zadovolji pivo „Granat-Porter“ vsakega pivopivca kot izvanredna okusna in krepka zimska pijača.

Prodaja se v sodčkih in steklenicah po jako zmernih cenah.

Za blagohotna naročila se toplo priporoča **Josip Rovnan,** zalagatelj vrhniškega piva.

Naznanilo.

Podpisani naznanja, da je otvoril

brivsko podružnico

v ulici Duomo (pod Stolno cerkvijo, nasproti trgovine Drašček),

kjer bo mogel postreči cenj. svoje odjemalce, posebno spodnjega dela mesta ter one z dežele, bolj nego je to storil doslej.

Obe brivnici sta preskrbljeni z izbornimi delavskimi mašinami, da lahko obljublja točno in hitro postrežbo.

V zalogi ima vedno v veliki izbiri vse potrebščine te stroke kakor najfinije in navadna mila, vsakovrstne parfumarije za gospe in dame, vse po jako zmernih cenah.

Rojakom z mesta in dežele se toplo priporoča udani

Anton Pucelj,

lastnik brivnic na Travniku in pod Stolno cerkvijo.

Išče se veččega knjigovodjo

ob enem korisponenta za kožarsko tovarno. Omenjeni mora biti popolnoma zmožen slovenskega, italijanskega in nemškega jezika v pisavi. Ponudbe naj se pošiljajo na **Andreja Jakila** tovarnarja v Rupji, pošta Miren.

Veliko zalogo

šivalnih strojev, dvokoles in slamoreznice

raznih sistemov prve angleške tovarne „Holtcat“

ima

SAUNIG & DEKLEVA V GORICI

ulica Municipio št. 1

mehanična delavnica v Nunski ulici št. 16

kjer je bila prej prodajalnica.

V zalogi imamo nad 100 šivalnih strojev vsake vrste na razpolago, kakor za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje, tudi za umetno vezenje (Sticker).

Cene koles so v gotovini od 80 glid. naprej.

Z nami je vsaka konkurenca nemogoča!

Se toplo priporočamo z odličnim spoštovanjem udan

SAUNIG & DEKLEVA.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBSČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBSČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni venci. — Mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

Veliki prazni sodovi iz Srbije

iz hrastovega lesa z železnimi obroči, od 2, 7, 20, 30 do 70 hektolitrov, 6-7 cm debelosti v glavi, v popolnoma dobrem stanu, so na prodaj, kakor tudi kadi različnih velikosti. Natančneje se izve pri gosp. **L. Sternu,** na Franc-Josipovi cesti št. 9.

Galoše

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno **prodajalnico jestvin.**

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, gorušice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo mlo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«

100 do 300 glid. mesečno

lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavica in ni nikaka nevarnost. — Ponudbe pod **Ludwig Österreich, VIII Deutsche gasse 8 Budapest.**

prava ruske

za dame in gospe se dobé pri

J. DRUFOVKA v Gorici

Gospiska ulica št. 3.

Naročbam z dežele naj se dodá dolgost čevlja.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pismenim jamstvom razpošilja na zasebnike

Hanns Konrad,

tovarna ur ter izvoz zlatnine Most (Česko).

Dobra ura Rem. iz niklja fl. 3-75; srebrna ura Rem. fl. 5-80; srebrna verižica fl. 1-20; budilnik iz niklja fl. 1-95.

Trčka je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlate in srebrne svetilje iz razstav ter tisoče priznanih pisem. — Ilustrovan cenik zastoj!

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

Naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem in založnikom pohištva, da ima

veliko zalogo

veliko zalogo

izgotovljenega pohištva vseh slogov

v Solkanu pri Gorici.

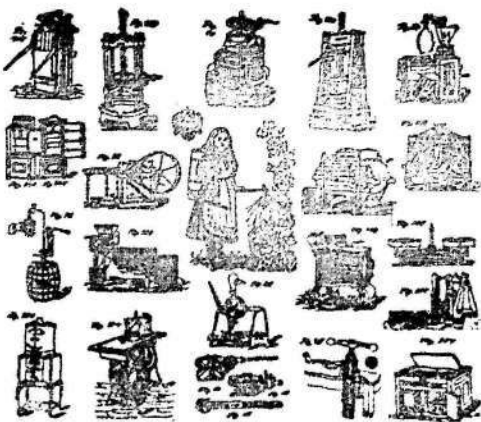
v Solkanu pri Gorici.

Naznanjamo, da smo prevzeli dosedanje trgovino pohištva trdke **Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza vecchia št. 1,** katero bomo vodili pod enakim imenom.

Kar ni v zalogi, se izvrši točno po naročilu v najkrajšem času.

Cene zmerne.

Delo je lično ter dobro osušeno.

Ivan Schindler

Dunaj, III. Erdbergerstr. št. 12.

razpošilja gratis in franko kataloge v slovensko-italijanskem jeziku z več kakor 400 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebni predmetih za kmetijstvo, vinarstvo, za obrtne in gospodarske namene

Cene nižje kakor drugod

Ugodni pogoji plačevanja.

Za realno postrežbo se garantira.

Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

c. kr. privileg. lastnik.

Dunaj, III. Erdbergerstr. št. 12.

Prva slovenska trgovina z železjem v Gorici

Konjedic & Zajec

(prej G. Darbo)

pred nadškofijo št. 5. Podružnica konce Raštelja št. 2.

Zaloga v ulici Morelli št. 12, v Gosposki ulici št. 7. v posojilnični hiši.

Priporoča po najnižjih cenah svojo bogačo zalogo najboljšega štajerskega železa, železne, cinkaste, pocinjene in medene ploščevine, orodja za razne obrti in pohištva, štedilna ognjišča, peči, cevi in predpečnike, nagrobne križe.

Vsakovrstne okove za pohištvo in stavbe. Prevzemata vse naročbe za vsakovrstne stavbe in druga podjetja.

Glavna zaloga za Gorico in okolico

izdelkov c. kr. privilegovanih livarn.

Priznana najboljših patentovanih kotlov gosp. **Nussbaum-a** v Ajdovšči po tovarniških cenah.

Edina zaloga

najboljšega koroškega Acalon in Brescian-jekla.

Zaloga Portland in Roman-Cementa, kmetijskih strojev iz prvih tovarn. Kupujeta staro železje in kovine po najvišji dnevni ceni.